

nýbrž i desítky druhů řezaných květin, ukázky aranžování jiřinek a nabízí možnost o-bjednání hlíz.

Návštěvníci oceňují, že během výstavy mohou zdarma navštívit všechny stálé muzejní expozice či krátkodobé výtvarné výstavy. Rádi se vracejí vyslechnout koncerty, které probíhají na maloskalické tvrzi, s oblibou navštíví improvizovanou muzejní kavárnu.

Muzeum Boženy Němcové

Maloskalická 47, 552 03 Česká Skalice, tel.: 604 187 326
e-mail: mbn@ceskaskalice.cz www.muzeumbn.cz

Foto © Lenka Hubková, Tereza Zábrahová, Martina Kolínská,
a archiv Muzea Boženy Němcové, 2021

Jiřinka (*Dahlia variabilis*) roste planě v horách Mexika a Střední Ameriky. Její semena poslal do Evropy roku 1785 ředitel botanické zahrady v Madridu Vincent Cervantes a o pět let později z nich ředitel tamní královské botanické zahrady Antoni José Cavanilles vypěstoval první evropské jiřiny. Ze Španělska se jiřinky šířily po celé Evropě, do Čech však byly dovezeny na počátku třicátých let z Německa, kam je ze zámoří dovezli cestovatelé Alexander Humboldt a Aimé Bonpland.

Průkopníky pěstování a šlechtění jiřinek v Čechách se stali venkovští vlastenci a buditelé, vůdčí osobnosti českého veřejného života první poloviny 19. století. Zasloužili se o to, že pěstitelské nadšení pro novou módní rostlinu bylo od počátku spojeno s národními cíli.

O bouřlivý rozvoj jiřinkářství ve východních a severovýchodních Čechách a o oblibu jiřinek v lidových vrstvách se zasloužili především P. Josef Turek, farář v Dašicích na Pardubicku, královéhradecký guberniální rada Josef Reyl, maloskalický P. František Hurdálek, P. Josef Regner, farář v Hronově a děkan v Náchodě, vrchnostenský správce dvora ve Chvalkovicích Augustin Hoch, zámecký zahradník v Ratibořicích Gottlieb Bosse a v neposlední řadě i trojice královéhradeckých buditelů, profesor polního hospodářství na semináři Ignát Lhotský, gymnaziální profesor a dramatik Václav Kliment Klicpera a nakladatel Jan Hostivít Pospíšil.

Zmíněné osobnosti stály u zrodu nejstarší jiřinkářské společnosti na světě — Jiřinkového spolku královéhradeckého kraje se sídlem v České Skalici, který byl slavnostně vyhlášen na první jiřinkové slavnosti dne 14. září 1837 v Malé Skalici.

Česká Skalice a Malá Skalice zaujaly v pěstování jiřinek přední místo především zásluhou P. Františka Hurdálka, který také v roce 1836 přesvědčil hostinského Josefa Steidlera, aby přistavěl nad kočárovnu svého hostince U Bílého lva sál pro národní slavnosti květin, podle současníků „nejlíbeznější a největší“ v celém kraji.

Stalo se zvykem, že se Jiřinkové slavnosti konaly v druhém týdnu měsíce září. K hodnocení výpěstků byla vždy ustanovena tříčlenná komise, z jejíž volby vyšli vítězové, odměňování pohárem s věnováním. Slavnost obvykle pokračovala odpolední hostinou v sále a večer jiřinkovým plesem. Vlastenecký a buditelský význam těchto akcí zdůrazňovala účast českých spisovatelů, umělců i představitelů společenského života. Vedle osobností z regionu (J. M. Ludvík ze Studnice, J. Regner z Havlovic, K. Rojek z Bohuslavic) a pěstitelů jiřin ze severovýchodních Čech (V. K. Klicpera, J. H. Pospíšil, I. Lhotský), navštívili Jiřinkové slavnosti například J. F. Smetana, B. Smetana či L. Štúr. Bedřich Smetana se nechal inspirovat zdejšími děním a zkomponoval známou Jiřinkovou polku.

V letech 1837 a 1844 se zúčastnila slavností Božena Němcová, poprvé jako novomanželka Josefa Němce, podruhé již v roli nadané začínající spisovatelky. Tyto události připomíná pamětní deska, která byla na bývalém Steidlerově hostinci (dnes budova muzea) odhalena 22. 8. 1937. Deska je z žilhaného mramoru s kyticí jiřin odlitých z bronzy od akademického sochaře Mirka Stejskala.

Slavná historie oslav skončila v předvečer revolučního roku 1848, kdy zemřel Hurdálek. Porevoluční poměry již národním zájmům nepřály, a tak na obnovení tradice museli Skaličané čekat do poloviny dvacátých let 20. století.

Přes přechodná omezení totalitními režimy přežily slavnosti jiřinek dodnes. Bylo to zásluhou mnoha nenápadných postav, z nichž mnohé byly spojeny s existencí Muzea Boženy Němcové v České Skalici, které dnes sídlí v budově bývalého Steidlerova hostince a tradici pěstování a vystavování jiřinek přenáší do jedenadvacátého století.

Tradice pěstování a vystavování jiřinek zůstává tam, kde byla započata — v maloskalickém muzejním areálu v České Skalici. Výstavy jsou pořádány každoročně počátkem září a nabízejí návštěvníkům množství pěstitelských i kulturních podniků.

V areálu jsou vysazeny stovky kusů hlíz, mezi nimiž jsou zastoupeny desítky odrůd rostlin ve všech skupinách jiřinek. Výstava však nezahrnuje pouze výsadbu,

